بنام خداوند جان آفرین — حکیم سخن در زبان آفرین

کتاب «آموزش زبان فارسی» را که سرکار خانم «لی» در سی و چهار درس آماده کرده اند، خواندم. کوشش ایشان در تهیه کردن این کتاب، موجب سپاس است. امیدوارم مشتاقان یادگرفتن زبان فارسی از این کتاب بهرهٔ فراوان ببرند، و کتابی که مؤلف محترم فراهم آورده است، پیوند فرهنگی مردم ایران و چین را استوارتر سازد.

خرداد ماه یکهزار و سیصد و شصت و شش

ژوئن ۱۹۸۸

دکتر سید جعفر شهیدی استاد ادبیات دانشگاه تهران، رئیس مؤسسه لغت نامهٔ دهخدا

这是伊朗德黑兰大学教授、《德胡达大词典》编纂处主任赛义德·贾法尔·沙希迪博士为本书写的题词，他在题词中对本书的作者表示感谢，并祝愿本书进一步巩固中伊两国人民的文化联系。

بۇ ئىران تېھران داشۆسىنىڭ پروفېسسورى، «دەھخۇدا» قامۇسىنى تۈزۈش ۋە نەشر قىلىش باشقارمىسىنىڭ مۇدىرى دوكتور سەييىد جەئفەر شەھىدىنىڭ مۇشۇ كىتابقا يېزىپ بەرگەن بېغىشلىمىسى بولۇپ، بېغىشلىمىدا ئۇ بۇ كىتابنى تۈزگۈچىلەرگە تەشەككۈر ئېيتقان ۋە بۇ كىتابنىڭ جۇڭگو-ئىران خەلقى ئوتتۇرىسىدىكى مەدەنىيەت ئالاقىسىنى يەنىمۇ چىڭىتىشقا تىلەكداشلىق بىلدۈرگەن.

前　　言

本书是一本波斯语自学读本。全书分36课，包括现代波斯语基本语音、基本语法和基本词汇。本书全部注释均用汉、维两种语言，每课后附有练习（并有标准答案），全部课文均附有汉、维两种语言的译文，书后附有8000词汇的波、汉、维词典。为了扩大适应范围，绝大部分课文选自波斯语原文。

我国与伊朗、阿富汗素有传统的友好关系和广泛的文化交流。波斯文化和佛教与伊斯兰教都是经由伊朗、阿富汗传入我国的。我国穆斯林对传播伊斯兰文明的重要语言波斯语怀有深厚的感情和强烈的爱好。早在汉唐时就相继有波斯语高僧东来翻译佛经，他们当然也把他们的民族语言带到中国。在元帝国版图内，波斯语曾经是三种通用语言之一。明清之际，波斯诗人萨迪的《蔷薇园》已作为我国穆斯林经堂教育的材料，口传心授。与此同时，波斯语教学在穆斯林中已开展起来。北京东四清真寺内就藏有编于1660年的手抄本波斯语语法书《学习门径》，作者署名为山东学者扎尼米（zinimi）之子穆罕默德。同一本书抄本在南京太平路清真寺也为我国学者发现。这本语法书流传地域之广也证明当时我国的波斯语教学已具有相当的规模。

从十四世纪到二十世纪初新疆和中亚的突厥语民族，特别是维吾尔族和乌兹别克族共同使用的书面文学语言即察哈台语和用这种语言创造的文学即察哈台文学，这种语言与文学在词汇、句法格式和风格上受到了波斯语和波斯文学很大影响。当时维吾尔等突厥语民族的文人没有一个不精通波斯语的，其中大部分人还能用波斯语创造文学作品，菲尔多西的《王书》、萨迪的《果园》和《蔷薇园》、哈菲兹的抒情诗等波斯文学的名著早已被译成察哈台语，并在群众中广泛流传。居住在帕米尔高原的塔什库尔干塔吉克自治县的人民的语言“萨尔库希”语（意为山上语）就是达里波斯语的一个分支。1985年至1987年该县委托北京大学东语系波斯语专业代培一个波斯语师资班。现在学成返回的学员们已在家乡开办了数个波斯语学习班。可见波斯语在中国的传播与发展不仅有久远的历史渊源，而且有广泛的群众基础。

近年，随着中外经济文化交流日益广泛地开展，迫切需要一本实用的波斯语自学课本，本书就是适应这一需要而编写出版的。

本书编写时间达四年之久。第一稿完成后曾作为北京大学师资培训班教材试用两年，本书是在此基础上修订而成。在1985年本书开始编写时，得到了伊朗讲学专家达毕尔·西亚基博士（دکتر دبیر سیاقی）的帮助，1986年以后，北京大学东方语系波斯语专家赞江尼博士（دکتر برات زنجانی）在审阅书稿过程中提出了宝贵意见。1988年夏伊朗德黑兰大学教授、德胡达大学大字典（百科全书）编纂处主任沙希迪博士（دکتر سید جعفر شهیدی）来华讲学之际，通读本书全稿，并提出若干文字修改建议，最后还为本书题词。对伊朗朋友们的帮助，谨在此一并致谢。

限于编者水平，谬误不当之处，诚恳希望读者指正。

编者

一九八八年

كىرىش سۆز

بۇ كىتاب پارس تىلىنى ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش دەرسلىكى سۈپىتىدە تۈزۈلدى. كىتاب 36 دەرسكە بۆلۈنگەن بولۇپ، ھازىرقى زامان پارس تىلىنىڭ ئاساسىي فونېتىكىسى، ئاساسىي گىراماتىكىسى ۋە ئاساسىي سۆزلۈكىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. كىتابنىڭ مۇۋاپىقلىشىش دائىرىسىنى كېڭەيتىش ئۈچۈن، كىتابتىكى چۈشەندۈرۈش ۋە ئىزاھاتلارنىڭ ھەممىسى خەنزۇ تىلى بىلەن ئۇيغۇر تىلىدا بېرىلدى. ھەربىر دەرسنىڭ ئاخىرىغا مەشق تاپشۇرۇقى ۋە دەرس تېكىستلىرىنىڭ خەنزۇچە، ئۇيغۇرچە تەرجىمىسى بېرىلدى. كىتابنىڭ ئاخىرىغا مەشق تاپشۇرۇقىنىڭ ئۆلچەملىك جاۋابلىرى ۋە 8000 سۆزنى ئۆز ئىچىگە ئالغان پارسچە-خەنزۇچە-ئۇيغۇرچە لۇغەت بېرىلدى. تېكىستلارنىڭ مۇتلەق كۆپچىلىكى ئەسلى پارسچە مەتبۇئاتتىن ئېلىندى.

ئېلىمىز ئۇزاق تارىختىن بۇيان ئىران ۋە ئافغانىستان بىلەن دوستلۇق مۇناسىۋىتىدە بولۇپ، كەڭ كۆلەمدە مەدەنىيەت ئالماشتۇرۇپ كەلگەن. پارس مەدەنىيىتى ۋە بۇددا دىنى بىلەن ئىسلام دىنى ئىران ۋە ئافغانىستان ئارقىلىق ئېلىمىزگە كىرگەن. ئېلىمىزدىكى مۇسۇلمانلارنىڭ ئىسلام مەدەنىيىتىنى تارقاتقان مۇھىم بىر تىل — پارس تىلىغا بولغان مۇھەببىتى ۋە ھەۋىسى ئىنتايىن كۈچلۈك. خەن، تاڭ سۇلالىلىرى دەۋرىدىلا پارس راھىبلىرى كەينى-كەينىدىن شەرققە كېلىپ بۇددا نوملىرىنى تەرجىمە قىلغان، شۇنىڭ بىلەن بىللە ئۆزلىرىنىڭ مىللىي تىلىنىمۇ جۇڭگوغا ئېلىپ كىرگەن. يۈەن ئىمپېرىيىسىنىڭ دائىرىسىدە پارس تىلى ئومۇميۈزلۈك قوللىنىلىدىغان تىللارنىڭ بىرى بولۇپ قالغانىدى. مىڭ، چىڭ سۇلالىلىرى دەۋرىدە ئىران شائىرى شەيخ سەئدىنىڭ «گۈلىستان» ناملىق ئەسىرى ئېلىمىز مۇسۇلمانلىرىنىڭ مەدرىسلىرىدە ئوقۇلىدىغان دەرسلىكلەرنىڭ بىرى بولۇپ، كەڭ تەسىر قالدۇرغانىدى. بېيجىڭدىكى دۇڭسى مەسچىتىدە 1660-يىلى تۈزۈلگەن «مىنھاجۇتتەلەب» («ئۆگىنىشنىڭ يولى») ناملىق بىر پارس تىلى گىراماتىكىسىنىڭ قول يازمىسى ساقلانغان بولۇپ، ئاپتورىنىڭ نامى "شەندۇڭلۇق ئالىم زىنمىنىڭ ئوغلى مۇھەممەد" دەپ يېزىلغان. ئېلىمىزنىڭ ئالىملىرى شۇ كىتابنىڭ يەنە بىر قول يازمىسىنى نەنجىڭدىكى تىنچلىق يولى مەسچىتىدىمۇ ئۇچراتقان. بۇ گىراماتىكا كىتابنىڭ شۇنچە كەڭ دائىرىدە تارقىلىشى شۇ مەزگىللەردە پارس تىلى ئوقۇتۇشنىڭ ئېلىمىزدە خېلى كەڭ كۆلەمدە بولغانلىقىنى ئىسپاتلايدۇ.

14-ئەسىردىن 20-ئەسىرنىڭ باشلىرىغىچە شىنجاڭ ۋە ئوتتۇرا ئاسىيادىكى تۈركىي تىللىق خەلقلەر، بولۇپمۇ ئۇيغۇر ۋە ئۆزبېك خەلقى ئورتاق قوللانغان يازما ئەدەبىي تىل — چاغاتاي تىلى ۋە شۇ تىل بىلەن مەيدانغا كەلگەن چاغاتاي ئەدەبىياتى سۆزلۈك، سىنتاكسىس ۋە ئۇسلۇب جەھەتلىرىدە پارس تىلى ۋە پارسىي ئەدەبىياتىنىڭ زور تەسىرىگە ئۇچرىغان. شۇ مەزگىللەردە

ئۇيغۇر قاتارلىق تۈركىي تىللىق خەلقلەردىن چىققان ئەدىبلەرنىڭ ھەممىسى پارس تىلىنى مۇكەممەل بىلەتتى ھەم كۆپچىلىكى بۇ تىل بىلەن ئەدەبىي ئەسەرلەرنى يازالايتتى. فىردەۋسىنىڭ «شاھنامە»سى، شەيخ سەئدىنىڭ «گۈلىستان»، «بوستان»لىرى، ھاپىز شىرازىنىڭ غەزەللىرى قاتارلىق پارسىي ئەدەبىياتىنىڭ نامايەندىلىرى ئاللىبۇرۇنلا چاغاتاي تىلىغا تەرجىمە قىلىنىپ، خەلق ئىچىگە كەڭ تارقالغان.

شىنجاڭنىڭ پامىر ئېگىزلىكىدىكى تاشقورغان تاجىك ئاپتونوم ناھىيىسىدە ياشايدىغان تاجىك خەلقىنىڭ تىلى بولغان "سەركوھى" تىلى (تاغ ئۈستى تىلى) دەرى پارس تىلىنىڭ بىر تارمىقى بولۇپ ھېسابلىنىدۇ. 1985 — 1987-يىللىرى مەزكۇر ناھىيىنىڭ ھاۋالە قىلىشى بىلەن بېيجىڭ داشۆسى شەرق تىللىرى فاكۇلتېتىنىڭ پارس تىلى كەسپىدە بىر تۈركۈم پارس تىلى ئوقۇتقۇچىلىرى تەربىيىلەندى. بۇلار ئوقۇش پۈتتۈرۈپ يۇرتىغا قايتقاندىن كېيىن، پارس تىلى بويىچە بىرقانچە كۇرس ئاچتى.

يېقىنقى پاكىتلاردىن كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇكى، پارس تىلىنىڭ جۇڭگودا تارقىلىشى ئۇزاق تارىخىي ئەنئەنىگىلا ئىگە بولۇش بىلەن قالماستىن، بەلكى كەڭ ئاممىۋى ئاساسقىمۇ ئىگە.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، جۇڭگونىڭ چەت ئەللەر بىلەن بولغان ئىقتىسادىي، مەدەنىي مۇناسىۋەتلىرىنىڭ كۈنساناپ راۋاجلىنىشىغا ئەگىشىپ، پارس تىلىنى ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش دەرسلىكىگە بولغان ئېھتىياجمۇ كۈچەيدى. بۇ كىتاب ئەنە شۇ ئېھتىياجغا ئاساسەن تۈزۈلۈپ نەشر قىلىندى.

بۇ كىتابنىڭ تۈزۈلۈشىگە تۆت يىل ۋاقىت كەتتى. كىتابنىڭ بىرىنچى نۇسخىسى يۇقىرىدا ئېيتىلغان ئوقۇتقۇچىلار كۇرسىنىڭ دەرسلىكى سۈپىتىدە تۈزۈلۈپ، ئىككى يىل سىناق تەرىقىسىدە قوللىنىلدى ۋە شۇ ئاساستا يەنە تۈزىتىلىپ مۇشۇ ھالەتكە كەلدى. 1985-يىلى بۇ كىتاب تۈزۈلۈشكە باشلىغاندا، ئىراندىن دەرس بېرىشكە كەلگەن دوكتور دەبىر سىياقىنىڭ ياردىمىگە ئېرىشتۇق. 1986-يىلدىن كېيىن بېيجىڭ داشۆسى شەرق تىللىرى فاكۇلتېتىنىڭ پارس تىلى مۇتەخەسسىسى دوكتور زەنجانى كىتاب ئورىگىنالىنى ئوقۇپ چىقىپ نۇرغۇن قىممەتلىك پىكىرلەرنى بەردى. 1988-يىلى يازدا ئىران تېھران داشۆسىنىڭ پروفېسسورى، «دەھخۇدا» قامۇسىنى تۈزۈش باشقارمىسىنىڭ مۇدىرى دوكتور سەييىد جەئفەر شەھىدى جۇڭگوغا دەرس بېرىشكە كەلگىنىدە كىتابنىڭ ھەممە ئورىگىنالىنى ئوقۇپ چىقىپ، بىرقانچە تۈزىتىش پىكىرلىرىنى بەردى ھەم كىتابقا بېغىشلىما يېزىپ بەردى. ئىرانلىق دوستلارنىڭ بۇ ياردەملىرى ئۈچۈن ئالاھىدە رەھمەت ئېيتىمىز.

تۈزگۈچىلەرنىڭ سەۋىيە چەكلىمىسى تۈپەيلىدىن، كىتابنىڭ خاتالىق، كەمچىلىكلەردىن خالىي بولۇشى تەس. كىتابخانلارنىڭ تۈزىتىش بېرىشىنى سەمىمىي قارشى ئالىمىز.

تۈزگۈچى

1988-يىل

波斯语字母表

پارس تىلىنىڭ ئېلىپبە جەدۋىلى

词尾 سۆز ئاخىرىدا	词中 سۆز ئوتتۇرىسىدا	词首 سۆز بېشىدا	هەرپ 名称 نامى	字母
				字母 هەرپ
ـا ، ـأ	ـا ـأ	ا	الف، همزه [alef] [hamze]	ا، ء
ـب	ـبـ	بـ	به [be]	ب
ـپ	ـپـ	پـ	په [pe]	پ
ـت	ـتـ	تـ	ته [te]	ت
ـث	ـثـ	ثـ	ثه [se]	ث
ـج	ـجـ	جـ	جیم [jeem]	ج
ـچ	ـچـ	چـ	چه [che]	چ
ـح	ـحـ	حـ	حه [he]	ح
ـخ	ـخـ	خـ	خه [Khe]	خ
ـد	ـد	د	دال [da:l]	د
ـذ	ـذ	ذ	ذال [za:l]	ذ
ـر	ـر	ر	ره [re]	ر
ـز	ـز	ز	زه [ze]	ز
ـژ	ـژ	ژ	ژه [jhe]	ژ
ـس	ـسـ	سـ	سین [seen]	س
ـش	ـشـ	شـ	شین [sheen]	ش
ـص	ـصـ	صـ	صاد [sa:d]	ص
ـض	ـضـ	ضـ	ضاد [za:d]	ض
ـط	ـطـ	طـ	طا [ta:]	ط
ـظ	ـظـ	ظـ	ظا [za:]	ظ
ـع ع	ـعـ	عـ	عین [eyn]	ع
ـغ غ	ـغـ	غـ	غین [gheyn]	غ
ـف	ـفـ	فـ	فه [fe]	ف
ـق	ـقـ	قـ	قاف [gha:f]	ق
ـك	ـکـ	کـ	کاف [ka:f]	ك
ـگ	ـگـ	گـ	گاف [ga:f]	گ
ـل	ـلـ	لـ	لام [la:m]	ل
ـم	ـمـ	مـ	میم [meem]	م
ـن	ـنـ	نـ	نون [noon]	ن
ـو	ـو	و	واو [va:v]	و
ـه	ـهـ	هـ	هه [he]	ه
ـی	ـیـ	یـ	یه [ye]	ی

试读结束：需要全本请在线购买： www.ertongbook.com

波斯语字母和拉丁音标对照表

پارسچه ھەرپلەر بىلەن لاتىنچە ترانسكرىپسىيە بەلگىلىرىنىڭ سېلىشتۇرما جەدۋىلى

拉丁音标 لاتىنچە ترانسكرىپسىيە بەلگىسى	字母 ھەرپ	拉丁音标 لاتىنچە ترانسكرىپسىيە بەلگىسى	字母 ھەرپ
〔z〕	ظ	〔a:〕	آ
〔'〕	ع	〔a〕	أ
〔gh〕	غ	〔e〕	إ
〔f〕	ف	〔o〕	أُ
〔gh〕	ق	〔p〕	ب
〔k〕	ك	〔b〕	پ
〔g〕	گ	〔t〕	ت
〔l〕	ل	〔s〕	ث
〔m〕	م	〔j〕	ج
〔n〕	ن	〔ch〕	چ
〔v〕	و	〔h〕	ح
〔o〕	ـُ ، و	〔kh〕	خ
〔oo〕	و	〔d〕	د
〔ow〕	وُ	〔z〕	ذ
〔aw〕		〔r〕	ر
〔h〕	ه	〔z〕	ز
〔y〕	ی	〔jh〕	ژ
〔ey〕	ی	〔s〕	س
〔ee〕	ی	〔sh〕	ش
〔'〕	•	〔s〕	ص
		〔z〕	ض
		〔t〕	ط

词性缩写形式对照表

سۆز تۈركۈملىرى نامىنىڭ قىسقارتىلما شەكلى

(名) —— 名 词 (ئى) —— ئىسىم

(代) —— 代 词 (ئا) —— ئالماش

(动) —— 动 词 (پ) —— پېئىل

(形) —— 形容词 (س) —— سۈپەت

(副) —— 副 词 (ر) —— رەۋىش

(介) —— 介 词 (ئالد) —— ئالدى قوشۇلما

(数) —— 数 词 (سان) —— سان

(连) —— 连接词 (ب) —— باغلىغۇچى

(叹) —— 感叹词 (ئىم) —— ئىملىق سۆز

MUNDƏRIJƏ

	biyit	bət
A. nəsri muk̦əddimə	(1 — 38)	2
B. Nəzmi muk̦əddimə	(1 — 77)	8
C. fihristü 'l-əbwab	(1 — 82)	22
D. k̦utaḑoɋu bilig		
1. təŋri 'əzzə wə jəllə egdisin ayur	(1 — 33)	36
2. yalavaq 'ələyḥi's-səlam egdisin ayur	(34 — 48)	44
3. tert ṣəḥabəniŋ egdisin ayur	(49 — 62)	48
4. yaruk̦ yaz fişlin uluɋ buɋra han egdisin ayur	(63 — 123)	52
5. yəti yulduz on iki ekəkni ayur	(124 — 147)	64
6. yalŋuk̦ oɋlanï aqïrlïk̦ï bilik uk̦ux birlə ərdükin ayur	(148 — 161)	70
7. til ərdəmin münin asïɋïn yasïn ayur	(162 — 191)	74
8. kitab iḑisi ez 'uzrin ayur	(192 — 229)	80
9. əḑgülük k̦ïlmak̦ egdisin asïɋlarïn ayur	(230 — 286)	88
10. bilik uk̦ux ərdəmin asïɋïn ayur	(287 — 349)	100

مۇندەرىجە

A. نەسرى مۇقەددىمە..........3

B. نەزمى مۇقەددىمە..........9

C. باپلار مۇندەرىجىسى..........23

D. ئەسلى مەتىن (تېكست)..........37

بىرىنچى باپ   ھەممىدىن ئەزىز ۋە ئۇلۇغ بولغان تەڭرىنىڭ مەدھىيىسى باياندا.....37

ئىككىنچى باپ   پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ مەدھىيىسى باياندا..........45

ئۈچىنچى باپ   تۆت ساھابىنىڭ مەدھىيىسى باياندا..........49

تۆتىنچى باپ   پارلاق باھار پەسلى ۋە ئۇلۇغ بۇغراخان مەدھىيىسى باياندا........53

بەشىنچى باپ   يەتتە يۇلتۇز ۋە ئون ئىككى بۇرج باياندا..........65

ئالتىنچى باپ   ئادەم بالىسىنىڭ قىممىتى بىلىم ۋە ئەقىلدىن ئىكەنلىكى باياندا.......71

يەتتىنچى باپ   تىلنىڭ پەزىلىتى بىلەن قۇسۇرى ۋە پايدىسى بىلەن زىيىنى باياندا...75

سەككىزىنچى باپ   مۇئەللىپنىڭ ئۆز ئۆزرىنى ئېيتقانلىقى باياندا..........81

توققۇزىنچى باپ   ياخشىلىق قىلماقنىڭ مەدھىيىسى ۋە پايدىسى باياندا..........89

ئونىنچى باپ   بىلىم بىلەن ئەقىلنىڭ پەزىلەت ۋە پايدىلىرى باياندا..........101

11. kitab atī yərügin yəmə avuqoqalīkīn ayur (350 — 397) 112
12. səz baxī kün tooqdī əlig əzə (398 — 461) 122
13. ay toldī kün tooqdī əlig tapuoqīna kəlmixin ayur (462 — 580) 134
14. ay toldī kün tooqdī əlig tapuoqīna kərünmixin ayur (581 — 619) 160
15. ay toldī əligkə əzi dəwlət ərdükin ayur (620 — 656) 170
16. ay toldī əligkə dəwlət şifətin ayur (657 — 764) 178
17. kün tooqdī əlig ay toldīka 'ədil şifətin ayur (765 — 791) 200
18. kün tooqdī əlig ay toldīka 'ədil şifəti nətəg ərdükin ayur (792 — 954) 206
19. ay toldī əligkə til ərdəmin səz asīoqlarīn ayur (955 —1044) 238
20. kut kīvlīkīn dəwlət ərsəllikin ayur (1045—1157) 258
21. ay toldī ooqlī egdülmixkə pənd bərmixin ayur (1158—1277) 280
22. ay toldī ooqlī egdülmixkə etləmixin ayur (1278—1341) 304
23. ay toldī kün tooqdī əligkə kumaru bitik bitimixin ayur (1342—1547) 316
24. kün tooqdī əlig egdülmixni okīmīxīn ayur (1548—1580) 352

ئون بىرىنچى باپ كىتابنىڭ نامى، مەنىسى ۋە مۇئەللىپىنىڭ ئۆز قېرىلىقىنى ئېيتقانلىقى بايانىدا...113
ئون ئىككىنچى باپ سۆز بېشى كۈنتۇغدى ئېلىگ ھەققىدە..............................123
ئون ئۈچىنچى باپ ئايتولدىنىڭ كۈنتۇغدى ئېلىگ خىزمىتىگە كىرگەنلىكى بايانىدا...135
ئون تۆتىنچى باپ ئايتولدىنىڭ كۈنتۇغدى ئېلىگ ھوزۇرىغا كىرگەنلىكى بايانىدا....161
ئون بەشىنچى باپ ئايتولدى ئۆزىنىڭ بەخت-سائادەت ئىكەنلىكىنى ئېيتقانلىقى بايانىدا...171
ئون ئالتىنچى باپ ئايتولدىنىڭ ئېلىككە بەخت-دەۋلەتنىڭ سۈپىتى توغرىسىدا ئېيتقانلىرى...179
ئون يەتتىنچى باپ كۈنتۇغدى ئېلىگنىڭ ئايتولدىغا ئادالەت سۈپەتلىرى ھەققىدە ئېيتقانلىرى...201
ئون سەككىزىنچى باپ كۈنتۇغدى ئېلىگنىڭ ئايتولدىغا ئادالەت سۈپىتىنىڭ قانداقلىقىنى ئېيتقانلىقى بايانىدا...............................207
ئون توققۇزىنچى باپ ئايتولدىنىڭ ئېلىككە تىلنىڭ پەزىلىتى ۋە سۆزنىڭ پايدىلىرىنى ئېيتقانلىقى بايانىدا...............................239
يىگىرمىنچى باپ بەختنىڭ داۋامسىزلىقى ۋە دەۋلەتنىڭ تۇراقسىزلىقى بايانىدا.....259
يىگىرمە بىرىنچى باپ ئايتولدىنىڭ ئوغلى ئوگدۇلمىشقا نەسىھەت قىلغانلىقى بايانىدا...281
يىگىرمە ئىككىنچى باپ ئايتولدىنىڭ ئوغلى ئوگدۇلمىشقا نەسىھىتى..............305
يىگىرمە ئۈچىنچى باپ ئايتولدىنىڭ ئېلىككە ۋەسىيەتنامە يازغانلىقى بايانىدا..........317
يىگىرمە تۆتىنچى باپ كۈنتۇغدى ئېلىگنىڭ ئوگدۇلمىشنى چاقىرتقانلىقى بايانىدا...353

试读结束：需要全本请在线购买： www.ertongbook.com

25. əgdülmix kün toqdī əlig tapuqīna kə-
rünmixin ayur (1581—1590) 360

26. əgdülmix kün toqdī əlig tapuqīna kir-
mixin ayur (1591—1849) 364

27. əgdülmix əligkə ukux şurətin ayur (1850—1920) 414

28. bəglikkə səza boloqu təg bəg nəgü təg
kərəkin ayur (1921—2180) 430

29. əgdülmix bəglərkə wəzir boloqu nəgü
təg ər kərəkin ayur (2181—2268) 476

30. əgdülmix əligkə sü baxlar ər nəgü təg
kərəkin ayur (2269—2434) 492

31. əgdülmix əligkə uluq ḩajiblīkka nəgü
təg ər kərəkin ayur (2435—2527) 522

32. əgdülmix əligkə kapuq baxlar ər nəgü
təg kərəkin ayur (2528—2595) 540

33. əgdülmix əligkə yalavaq ïdqukа nəgü
təg ər kərəkin ayur (2596—2671) 554

34. əgdülmix əligkə bitikqi ïlïmqa nəgü
təg kərəkin ayur (2672—2742) 568

35. əgdülmix əligkə aqïqï nəgü təg ər kərə-
kin ayur (2743—2827) 582

يىگىرمە بەشىنچى باپ ئوگدۇلمىشنىڭ كۈنتۇغدى ئېلىگ ھوزۇرىغا كىرگەنلىكى بايانىدا...361
يىگىرمە ئالتىنچى باپ ئوگدۇلمىشنىڭ كۈنتۇغدى ئېلىگ خىزمىتىگە كىرگەنلىكى بايانىدا..........365
يىگىرمە يەتتىنچى باپ ئوگدۇلمىشنىڭ ئېلىككە ئەقلىنى سۈرەتلەپ بەرگەنلىكى بايانىدا..........415
يىگىرمە سەككىزىنچى باپ بەگلىككە لايىق بەگنىڭ قانداق بولۇشى كېرەكلىكى بايانىدا..........431
يىگىرمە توققۇزىنچى باپ بەگلەرگە ۋەزىر بولىدىغان كىشىنىڭ قانداق بولۇشى لازىملىقى توغرىسىدا ئوگدۇلمىشنىڭ ئېيتقانلىرى..........477
ئوتتۇزىنچى باپ ئوگدۇلمىشنىڭ ئېلىككە ئەسكەر باشلىغۇچى كىشىنىڭ قانداق بولۇشى كېرەكلىكى توغرىسىدا ئېيتقانلىرى..........493
ئوتتۇز بىرىنچى باپ ئوگدۇلمىشنىڭ ئۇلۇغ ھاجىپلىققا قانداق كىشى لازىملىقى توغرىسىدا ئېلىككە ئېيتقانلىرى..........523
ئوتتۇز ئىككىنچى باپ ئىشىك ئاغىسىنىڭ قانداق بولۇشى لازىملىقى ھەققىدە ئوگدۇلمىشنىڭ ئېلىككە ئېيتقانلىرى..........541
ئوتتۇز ئۈچىنچى باپ ئەلچىلىككە ئەۋەتىشكە قانداق كىشى يارايدىغانلىقى توغرىسىدا ئوگدۇلمىشنىڭ ئېلىككە ئېيتقانلىرى..........555
ئوتتۇز تۆتىنچى باپ پۈتۈكچى قانداق بولۇشى لازىملىقى توغرىسىدا ئوگدۇلمىشنىڭ ئېلىككە ئېيتقانلىرى..........569
ئوتتۇز بەشىنچى باپ ئوگدۇلمىشنىڭ غەزىنىدارلىققا قانداق كىشى لازىملىقى توغرىسىدا ئېلىككە ئېيتقانلىرى..........583

36. əgdülmix ə̩ligkə ax baxqï han salar nəgü təg kərəkin ayur (2828—2882) 598
37. əgdülmix ə̩ligkə ïdïxqï baxï nəgü təg kərəkin ayur (2883—2956) 610
38. əgdülmix ə̩ligkə tapuoqqïlar ḩəķï bəglər əzə nəgü təg ərdükin ayur (2957—3186) 626
39. kün tooqdï ə̩lig oḑoqurmïxķa bitik bitip ïḑmïxïn ayur (3187—3288) 670
40. əgdülmix oḑoqurmïx tapa barmïxïn ayur (3289—3317) 690
41. oḑoqurmïx əgdülmix birlə munažərə ķïlmïxïn ayur (3318—3511) 696
42. oḑoqurmïx əgdülmixkə dunyanïŋ əyïblarïn ayur (3512—3645) 732
43. əgdülmix oḑoqurmïxķa dunya birlə 'uķbï ķazoqanoqusïn ayur (3646—3712) 756
44. oḑoqurmïx ə̩ligkə bitik bitip ïḑmïxïn ayur (3713—3895) 770
45. kün tooqdï ə̩lig oḑoqurmïxķa ikinq bitik ïḑmïxïn ayur (3896—3970) 806
46. əgdülmix oḑoqurmïx birlə ikinq ķata munažərə ķïlmïxïn ayur (3971—3030) 822
47. əgdülmix oḑoqurmïxķa bəglərkə tapïnmaķ tərüsin toķusïn ayur (4031—4664) 834

ئوتتۇز ئالتىنچى باپ   باش ئاشپەزنىڭ قانداق بولۇشى لازىملىقى توغرىسىدا ئوگدۇل-مىشنىڭ ئېلىككە ئېيتقانلىرى....................599
ئوتتۇز يەتتىنچى باپ   ئىچىملىك بېشىنىڭ قانداق بولۇشى لازىملىقى توغرىسىدا ئوگدۇلمىشنىڭ ئېلىككە ئېيتقانلىرى....................611
ئوتتۇز سەككىزىنچى باپ   خىزمەتچىلەرنىڭ بەگلەر ئۈستىدە قانداق ھەقلىرى بارلىقى ھەققىدە ئوگدۇلمىشنىڭ ئېلىككە ئېيتقانلىرى....................627
ئوتتۇز توققۇزىنچى باپ   كۈنتوغدى ئېلىگنىڭ ئودغۇرمىشقا خەت يېزىپ ئەۋەتكەنلىكى بايانىدا....................671
قىرىقىنچى باپ   ئوگدۇلمىشنىڭ ئودغۇرمىش قېشىغا بارغانلىقى بايانىدا....................691
قىرىق بىرىنچى باپ   ئودغۇرمىشنىڭ ئوگدۇلمىش بىلەن مۇنازىرە قىلغانلىقى بايانىدا...697
قىرىق ئىككىنچى باپ   ئودغۇرمىشنىڭ ئوگدۇلمىشكە دۇنيانىڭ ئەيىبلىرىنى ئېيتقانلىقى بايانىدا....................733
قىرىق ئۈچىنچى باپ   ئوگدۇلمىشنىڭ ئودغۇرمىشقا دۇنيا ۋاستىسى بىلەن ئاخىرەتنى تېپىش مۇمكىنلىكىنى ئېيتقانلىقى بايانىدا....................757
قىرىق تۆتىنچى باپ   ئودغۇرمىشنىڭ ئېلىككە خەت يېزىپ ئەۋەتكەنلىكى بايانىدا......771
قىرىق بەشىنچى باپ   كۈنتۇغدى ئېلىگنىڭ ئودغۇرمىشقا ئىككىنچى قېتىم خەت يازغانلىقى بايانىدا....................807
قىرىق ئالتىنچى باپ   ئوگدۇلمىشنىڭ ئودغۇرمىش بىلەن ئىككىنچى قېتىم مۇنازىرە قىلغانلىقى بايانىدا....................823
قىرىق يەتتىنچى باپ   ئوگدۇلمىشنىڭ ئودغۇرمىشقا بەگلەرگە خىزمەت قىلىشنىڭ قائىدە-يوسۇنلىرىنى ئېيتقانلىقى بايانىدا....................835

48. ǝgdülmix ķapuoqdaķï ǝr at birlǝ nǝgü tǝg tirilgüsin ayur (4165—4319) 858
49. ǝgdülmix oḍoqurmïxķa ķara ʻam boḑun birlǝ nǝtǝg ķatïloqu kǝrǝkin ayur (4320—4335) 886
50. ʻǝlǝwilǝr birlǝ ķatïlmaķnï ayur (4336—4340) 890
51. bilgǝ ʻalimlǝr birlǝ ķatïlmaķnï ayur (4341—4354) 892
52. otaqïlar birlǝ ķatïlmaķnï ayur (4355—4360) 896
53. muʻǝzzimlǝr birlǝ ķatïlmaķnï ayur (4361—4365) 898
54. tüx yoroquqïlar birlǝ ķatïlmaķnï ayur (4366—4375) 900
55. yulduzqïlar birlǝ ķatïlmaķnï ayur (4376—4391) 904
56. xaʻirlǝr birlǝ ķatïlmaķnï ayur (4392—4399) 908
57. tarïoqqïlar birlǝ ķatïlmaķnï ayur (4400—4418) 910
58. satïoqqïlar birlǝ ķatïlmaķnï ayur (4419—4438) 914
59. igdixqilǝr birlǝ ķatïlmaķnï ayur (4439—4455) 918
60. uzlar birlǝ ķatïlmaķnï ayur (4456—4468) 922
61. qïoqaylar birlǝ ķatïlmaķnï ayur (4469—4474) 926
62. ǝvlik nǝgü tǝg almaķnï ayur (4475—4503) 928
63. oqul ķiz toqsa nǝtǝg igiḑgüsin ayur (4504—4526) 934
64. ǝlig asraķïlarïoq nǝgü tǝg tutoqusïn ayur (4527—4572) 940
65. ǝgdülmix oḍoqurmïxķa axķa barmaķ tǝrüsin ayur (4573—4643) 950

قىرىق سەككىزىنچى باپ   ئوگدۈلمىشنىڭ ساراي ئەھلى بىلەن قانداق مۇئامىلىدە
بولۇش توغرىسىدا ئېيتقانلىرى............................859
قىرىق توققۇزىنچى باپ   ئوگدۈلمىشنىڭ ئودغۇرمىشقا ئاۋام بىلەن قانداق مۇناسىۋەتتە
بولۇش توغرىسىدا ئېيتقانلىرى............................887
ئەللىكىنچى باپ   پەيغەمبەر ئەۋلاتلىرى بىلەن مۇناسىۋەتتە بولۇش بايانىدا...........891
ئەللىك بىرىنچى باپ   ئالىملار بىلەن مۇناسىۋەتتە بولۇش بايانىدا...............893
ئەللىك ئىككىنچى باپ   تېۋىپلار بىلەن مۇناسىۋەتتە بولۇش بايانىدا...............897
ئەللىك ئۈچىنچى باپ   ئەپسۇنچىلار بىلەن مۇناسىۋەتتە بولۇش بايانىدا..............899
ئەللىك تۆتىنچى باپ   چۈش ئورۇگۇچىلەر بىلەن مۇناسىۋەتتە بولۇش بايانىدا........901
ئەللىك بەشىنچى باپ   مۇنەججىملار بىلەن مۇناسىۋەتتە بولۇش بايانىدا.............905
ئەللىك ئالتىنچى باپ   شائىرلار بىلەن مۇناسىۋەتتە بولۇش بايانىدا................909
ئەللىك يەتتىنچى باپ   دىخانلار بىلەن مۇناسىۋەتتە بولۇش بايانىدا................911
ئەللىك سەككىزىنچى باپ   سودىگەرلەر بىلەن مۇناسىۋەتتە بولۇش بايانىدا...........915
ئەللىك توققۇزىنچى باپ   چارۋىچىلار بىلەن مۇناسىۋەتتە بولۇش بايانىدا.............919
ئاتمىشىنچى باپ   قول ھۈنەرۋەنلەر بىلەن مۇناسىۋەتتە بولۇش بايانىدا..............923
ئاتمىش بىرىنچى باپ   پېقىرلار بىلەن مۇناسىۋەتتە بولۇش بايانىدا................927
ئاتمىش ئىككىنچى باپ   ئۆيلىنىشنىڭ قانداق بولۇشى بايانىدا.......................929
ئاتمىش ئۈچىنچى باپ   پەرزەنتلەرنى قانداق تەربىيىلەش بايانىدا...................935
ئاتمىش تۆتىنچى باپ   خىزمەتچىلەر بىلەن قانداق مۇئامىلە قىلىش بايانىدا...........941
ئاتمىش بەشىنچى باپ   ئوگدۈلمىشنىڭ ئودغۇرمىشقا زىياپەتكە بېرىش قائىدە-يوسۇن-
لىرىنى ئېيتقانلىقى بايانىدا...............................951

试读结束：需要全本请在线购买： www.ertongbook.com